

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (trzecia izba)
z dnia 27 września 2006 r. *

W sprawie T-330/01

Akzo Nobel NV, z siedzibą w Arnhem (Niderlandy), początkowo reprezentowana przez adwokatów M. van Empela i C. Swaaka, a następnie przez C. Swaaka,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez A. Whelana, A. Bouqueta i W. Wilsa, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez adwokata M. H. van der Woudego,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności art. 3 i 4 decyzji Komisji C(2001) 2931 wersja ostateczna z dnia 2 października 2001 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 traktatu WE i art. 53 porozumienia o EOG (COMP/E-1/36.756 — Glukonian sodu), w zakresie w jakim dotyczą one skarżącej, lub ewentualnie o obniżenie grzywny nałożonej na skarżącą,

* język postępowania: niderlandzki.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(trzecia izba),

w składzie: J. Azizi, prezes, M. Jaeger i F. Dehousse, sędziowie,
sekretarz: J. Plingers, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 lutego 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 1 Spółka Akzo Nobel NV (zwana dalej „Akzo”) jest spółką dominującą grupy przedsiębiorstw specjalizujących się w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym. Spółka ta jest właścicielem wszystkich udziałów w spółce Akzo Nobel Chemicals BV (zwanej dalej „ANC”). W chwili zdarzeń leżących u podstaw postępowania i aż do grudnia 1995 r. spółka ANC prowadziła działalność na rynku glukonianu sodu poprzez swoje udziały w spółce Glucona vof, którą kontrolowała wspólnie ze spółką Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA (zwaną dalej „Avebe”). W grudniu 1995 r. spółka Avebe nabyła udziały ANC w spółce Glucona vof, która została przekształcona w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i przyjęła nazwę Glucona BV (Glucona vof i Glucona BV zwane są dalej bez rozróżniania „Glucona”).

- 2 Glukonian sodu jest jednym z czynników chelatujących, które są produktami powodującymi utratę aktywności przez jony metali w procesach przemysłowych. Do procesów tych zalicza się w szczególności czyszczenie przemysłowe (czyszczenie butli lub urządzeń), obróbkę powierzchniową (obróbkę antykorozyjną, odtłuszczenie, grawerowanie aluminium) i uzdatnianie wody. Czynniki chelatujące są więc wykorzystywane w przemyśle spożywczym, kosmetycznym, farmaceutycznym, papierniczym, betonowym i innych gałęziach przemysłu. Glukonian sodu jest sprzedawany na całym świecie, a na światowych rynkach obecne są konkurujące ze sobą przedsiębiorstwa.

- 3 W 1995 r. wartość całkowitej światowej sprzedaży glukonianu sodu wyniosła około 58,7 mln EUR, natomiast sprzedaży zrealizowanej w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) — około 19,6 mln EUR. W chwili zdarzeń leżących u podstaw niniejszego postępowania niemal cała światowa produkcja glukonianu sodu znajdowała się w rękach pięciu przedsiębiorstw, a mianowicie, po pierwsze, spółki Fujisawa Pharmaceutical Co. Ltd (zwanej dalej „Fujisawa”), po drugie, spółki Jungbunzlauer AG (zwanej dalej „Jungbunzlauer”), po trzecie, spółki Roquette Frères SA (zwanej dalej „Roquette”), po czwarte, spółki Glucona vof oraz po piąte, spółki Archer Daniels Midland Co. (zwanej dalej „ADM”).

- 4 W marcu 1997 r. amerykańskie ministerstwo sprawiedliwości poinformowało Komisję o tym, że w następstwie dochodzenia prowadzonego na rynkach lizyny i kwasu cytrynowego wszczęto również dochodzenie dotyczące rynku glukonianu sodu. W październiku i grudniu 1997 r. oraz w lutym 1998 r. Komisja została poinformowana o tym, że spółki Akzo, Avebe, Glucona, Roquette i Fujisawa przyznały się do uczestnictwa w porozumieniach, decyzjach i uzgodnionych praktykach (zwanym dalej „kartelem”), polegających na ustalaniu cen glukonianu sodu oraz na podziale wielkości sprzedaży tego produktu w Stanach Zjednoczonych i poza nimi. W następstwie porozumień zawartych z amerykańskim ministerstwem sprawiedliwości władze amerykańskie nałożyły na wspomniane przedsiębiorstwa grzywny.

- 5 W dniu 18 lutego 1998 r. Komisja, na podstawie art. 11 rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [81] i [82] traktatu (Dz.U. 1962, 13, str. 204), skierowała żądania udzielenia informacji do głównych producentów, importerów, eksporterów i nabywców glukonianu sodu w Europie.

- 6 W następstwie żądania udzielenia informacji spółka Fujisawa nawiązała kontakt z Komisją w celu poinformowania jej, że w ramach wspomnianego powyżej dochodzenia współpracowała z władzami amerykańskimi oraz że chciałaby współpracować z Komisją na podstawie komunikatu Komisji z dnia 18 lipca 1996 r. dotyczącego nienakładania grzywien lub obniżenia ich kwoty w sprawach dotyczących karteli (Dz.U. C 207, str. 4, zwanego dalej „komunikatem w sprawie współpracy”). W dniu 12 maja 1998 r., w następstwie spotkania odbytego z Komisją w dniu 1 kwietnia 1998 r., spółka Fujisawa przedłożyła pisemne oświadczenie oraz akta zawierające związane przedstawienie historii kartelu i pewną liczbę dokumentów.
- 7 W dniach 16 i 17 września 1998 r. Komisja na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 17 przeprowadziła kontrolę w pomieszczeniach spółek Avebe, Glucona, Jungbunzlauer i Roquette.
- 8 W dniu 2 marca 1999 r. Komisja skierowała do spółek Glucona, Roquette i Jungbunzlauer żądania udzielenia szczegółowych informacji. W pismach z dnia 14, 19 i 20 kwietnia 1999 r. przedsiębiorstwa te wyraziły chęć współpracy z Komisją i przedstawiły pewne informacje dotyczące kartelu. W dniu 25 października 1999 r. Komisja skierowała do spółek ADM, Fujisawa, Glucona, Roquette i Jungbunzlauer żądania udzielenia dodatkowych informacji.
- 9 W dniu 17 maja 2000 r., na podstawie podanych jej do wiadomości informacji, Komisja skierowała do Akzo oraz innych zainteresowanych przedsiębiorstw pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w związku z naruszeniem art. 81 ust. 1 WE oraz art. 53 ust. 1 porozumienia o EOG (zwanego dalej „porozumieniem EOG”). W odpowiedzi na zarzuty postawione przez Komisję Akzo i pozostałe zainteresowane przedsiębiorstwa przekazały pisemne uwagi. Żadna z wymienionych stron nie zażądała przeprowadzenia przesłuchania ani nie podważyła prawdziwości okoliczności faktycznych przedstawionych w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów.

- 10 W dniu 11 maja 2001 r. Komisja wysłała do Akzo oraz innych zainteresowanych przedsiębiorstw żądania udzielenia dodatkowych informacji.
- 11 W dniu 2 października 2001 r. Komisja wydała decyzję C(2001) 2931 wersja ostateczna dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 WE oraz art. 53 porozumienia EOG (COMP/E-1/36.756 — Glukonian sodu) (zwaną dalej „decyzją”). Decyzja została doręczona Akzo pismem z dnia 10 października 2001 r.
- 12 Decyzja zawiera w szczególności następujące postanowienia:

„Artykuł 1

[Akzo], [ADM], [Avebe], [Fujisawa], [Jungbunzlauer] i [Roquette] naruszyły art. 81 ust. 1 [...] WE oraz — począwszy od dnia 1 stycznia 1994 r. — art. 53 ust. 1 porozumienia EOG, uczestnicząc w porozumieniu lub uzgodnionej praktyce o charakterze ciągłym w sektorze glukonianu sodu.

Naruszenie to trwało:

- w przypadku spółek [Akzo], [Avebe], [Fujisawa] i [Roquette] od lutego 1987 r. do czerwca 1995 r.;
- w przypadku spółki [Jungbunzlauer] od maja 1988 r. do czerwca 1995 r.;

— w przypadku spółki [ADM] od czerwca 1991 r. do czerwca 1995 r.

[...]

Artykuł 3

Za określone w art. 1 naruszenie zostają nałożone następujące grzywny:

a) [Akzo]	9 mln EUR
b) [ADM]	10,13 mln EUR
c) [Avebe]	3,6 mln EUR
d) [Fujisawa]	3,6 mln EUR
e) [Jungbunzlauer]	20,4 mln EUR
f) [Roquette]	10,8 mln EUR

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

¹³ W motywach 296–309 decyzji Komisja dokonała analizy stosunków istniejących w okresie istnienia kartelu między spółką Glucona i jej spółkami dominującymi, Avebe i Akzo. Komisja zauważyła w szczególności, że do dnia 15 sierpnia 1993 r. Glucona była zarządzana wspólnie przez przedstawicieli Avebe i Akzo, ale od tego

dnia, wskutek restrukturyzacji spółki Glucona, była ona zarządzana wyłącznie przez przedstawiciela Avebe. Jednakże Komisja stwierdziła, że spółki Avebe i Akzo należało uznać za odpowiedzialne za antykonkurencyjne zachowanie ich spółki zależnej przez cały ten okres, a zatem powinny one być adresatami decyzji.

- 14 W celu ustalenia kwoty grzywien Komisja zastosowała w decyzji metodologię przedstawioną w wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (Dz.U. 1998, C 9, str. 3, zwanych dalej „wytycznymi”), jak również komunikat w sprawie współpracy.
- 15 W pierwszej kolejności Komisja ustaliła kwotę podstawową grzywiny w zależności od wagi i czasu trwania naruszenia.
- 16 W tym kontekście w odniesieniu do wagi naruszenia Komisja w pierwszej kolejności uznała, że zainteresowane przedsiębiorstwa popełniły bardzo poważne naruszenie, a to ze względu na jego charakter; rzeczywisty wpływ na rynek glukonianu sodu w EOG oraz rozmiar właściwego rynku geograficznego (motyw 371 decyzji).
- 17 Następnie Komisja stwierdziła, że należało uwzględnić rzeczywiste ekonomiczne możliwości spowodowania przez te przedsiębiorstwa szkód konkurencji i ustalić kwotę grzywiny na poziomie, który zapewnia jej wystarczająco odstrasżający skutek. W konsekwencji opierając się na światowym obrocie osiągniętym przez zainteresowane przedsiębiorstwa poprzez sprzedaż glukonianu sodu w 1995 r., czyli w ciągu ostatniego roku trwania naruszenia, podanym do wiadomości przez te przedsiębiorstwa w następstwie żądania udzielenia informacji ze strony Komisji, na podstawie którego Komisja obliczyła udziały tych przedsiębiorstw w rynku, Komisja podzieliła je na dwie kategorie. Do pierwszej kategorii zaliczyła przedsiębiorstwa, których

udziały w światowym rynku glukonianu sodu, według będących w jej posiadaniu danych, przewyższały 20%, czyli spółki Fujisawa (35,54%), Jungbunzlauer (24,75%) i Roquette (20,96%). Dla tych przedsiębiorstw Komisja ustaliła kwotę wyjściową grzywny na 10 mln EUR. Do drugiej kategorii Komisja zaliczyła przedsiębiorstwa, których udziały w światowym rynku glukonianu sodu, według będących w jej posiadaniu danych, nie przekraczały 10%, czyli spółki Glucona (około 9,5%) i ADM (9,35%). Dla tych przedsiębiorstw Komisja ustaliła kwotę wyjściową grzywny na 5 mln EUR, co oznacza, że dla spółek Akzo i Avebe, będących współwłaścicielami spółki Glucona, kwota wyjściowa wynosiła 2,5 mln EUR dla każdej z nich (motywy 385 decyzji).

- 18 W celu, po pierwsze, zapewnienia grzywnie wystarczająco odstrasżającego skutku, a po drugie, uwzględnienia tego, że duże przedsiębiorstwa dysponują wiedzą oraz infrastrukturą prawną i gospodarczą, które pozwalają im na dokonanie lepszej oceny ich zachowania noszącego znamiona naruszenia i konsekwencji, jakie z tego wynikają z punktu widzenia prawa konkurencji, Komisja dokonała ponadto dostosowania kwoty wyjściowej. W konsekwencji biorąc pod uwagę wielkość i całkowite zasoby zainteresowanych przedsiębiorstw, do kwot wyjściowych ustalonych dla ADM i Akzo Komisja zastosowała współczynnik mnożenia w wysokości 2,5 i podwyższyła je w ten sposób, że wyniosły one 12,5 mln EUR dla ADM i 6,25 mln EUR dla Akzo (motywy 388 decyzji).
- 19 W uwzględnieniu czasu trwania naruszenia popełnionego przez każde z przedsiębiorstw kwota wyjściowa została ponadto podwyższona o 10% rocznie, co oznacza podwyżkę o 80% dla spółek Fujisawa, Akzo, Avebe i Roquette, 70% dla spółki Jungbunzlauer i 35% dla spółki ADM (motywy 389–392 decyzji).
- 20 W ten sposób dla spółki Akzo Komisja ustaliła kwotę podstawową grzywny na 11,25 mln EUR. Dla spółek ADM, Avebe, Fujisawa, Jungbunzlauer i Roquette kwota podstawowa została ustalona, odpowiednio, na 16,88 mln EUR, 4,5 mln EUR, 18 mln EUR, 17 mln EUR i 18 mln EUR (motywy 396 decyzji).

- 21 W drugiej kolejności, z tytułu okoliczności obciążających, kwota podstawowa grzywny nałożonej na spółkę Jungbunzlauer została podwyższona o 50%, z powodu tego, że przedsiębiorstwo to odgrywało rolę przywódczą w ramach kartelu (motyw 403 decyzji).
- 22 W trzeciej kolejności Komisja rozważyła argumenty niektórych przedsiębiorstw dotyczące skorzystania z okoliczności łagodzących i nie uwzględniła ich (motywy 404–410 decyzji).
- 23 W czwartej kolejności, na podstawie pkt B komunikatu w sprawie współpracy Komisja zastosowała względem spółki Fujisawa „bardzo istotne obniżenie” kwoty grzywny (w tym przypadku o 80%), którą by na nią nałożono w przypadku braku współpracy. Wreszcie na podstawie pkt D tego komunikatu Komisja zastosowała względem spółek ADM i Roquette „odczuwalne obniżenie” (w tym przypadku o 40%) kwoty grzywny, a względem spółek Akzo, Avebe i Jungbunzlauer, obniżenie kwoty grzywny o 20% (motywy 418, 423, 426 i 427).

Przebieg postępowania i żądania stron

- 24 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 19 grudnia 2001 r. spółka Akzo wniosła niniejszą skargę.
- 25 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) zdecydował o otwarciu procedury ustnej oraz w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu Sądu postawił stronom kilka pytań na piśmie, na które strony udzieliły odpowiedzi w wyznaczonym terminie.

26 Na rozprawie w dniu 17 lutego 2004 r. wysłuchano wystąpień stron.

27 Akzo wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności art. 3 i 4 decyzji w zakresie, w jakim dotyczą one Akzo;
- ewentualnie stwierdzenie nieważności art. 3 w związku z motywem 388 decyzji, w zakresie w jakim zastosowano względem skarżącej współczynnik mnożenia w wysokości 2,5;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania, w tym zapłatą odsetek i kosztami gwarancji bankowej.

28 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie Akzo kosztami postępowania.

Co do prawa

- 29 Zarzuty nieważności podniesione przez Akzo dotyczą, po pierwsze, ustalenia kwoty wyjściowej grzywien nałożonych na wszystkie strony kartelu, po drugie, podziału uczestników kartelu, po trzecie, uwzględnienia obrotów Akzo i po czwarte, zastosowania współczynnika mnożenia w wysokości 2,5.

W przedmiocie ustalenia kwoty wyjściowej w celu obliczenia grzywien nałożonych na wszystkie strony kartelu

- 30 Akzo wskazuje na naruszenie, po pierwsze, zasady proporcjonalności, a po drugie, obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności

- 31 Akzo uważa, że ustalając w motywie 385 decyzji kwotę wyjściową w celu obliczenia grzywien nałożonych na wszystkie strony kartelu na 40 mln EUR, Komisja nie wzięła pod uwagę ograniczonego rozmiaru rynku glukonianu sodu i przez to naruszyła zasadę proporcjonalności.

- 32 Akzo wskazuje, że łączna kwota obrotu osiągniętego w 1995 r. w EOG i pochodzącego z glukonianu sodu wynosiła przynajmniej 20 mln EUR, a kwota obrotu światowego — przynajmniej 59 mln EUR. Skarżąca utrzymuje zatem, że

łączna kwota grzywien nałożonych w decyzji przedstawia wartość ponaddwukrotnego rocznego obrotu produktem, którego dotyczyło naruszenie w EOG oraz ponad dwóch trzecich obrotu osiąganego przez nią w skali światowej.

33 Zdaniem skarżącej, w ten sposób Komisja nie wzięła pod uwagę, wbrew twierdzeniom zawartym w motywie 377 decyzji, ograniczonej wielkości rynku, a konkretniej ograniczonego rozmiaru właściwego rynku produktowego przy ustalaniu kwoty wyjściowej dla obliczenia grzywien. Skarżąca dodaje, że Komisja podzieliła natomiast uczestników kartelu na dwie kategorie, a mianowicie, po pierwsze, kategorię obejmującą przedsiębiorstwa, których udziały w światowym rynku glukonianu sodu przewyższały 20%, a po drugie, kategorię obejmującą te spośród nich, których udziały w światowym rynku glukonianu sodu nie przekraczały 10% (zob. pkt 17 powyżej). Tymczasem taki podział zainteresowanych przedsiębiorstw, na podstawie ich względnego znaczenia na rynku właściwym, jest w opinii skarżącej zupełnie nieprzystający do raczej ograniczonego rozmiaru tego rynku.

34 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.

35 Sąd przypomina, że zgodnie z art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 wysokość grzywny ustalana jest na podstawie wagi i czasu trwania naruszenia. Ponadto zgodnie z wytycznymi kwota wyjściowa jest ustalana w zależności od wagi naruszenia, z uwzględnieniem charakteru tego naruszenia, jego rzeczywistego wpływu na rynek oraz rozmiaru rynku geograficznego.

36 W tych ramach prawnych Komisja nie ma więc wyraźnego obowiązku uwzględniania niewielkiego rozmiaru rynku oraz wartości produktu w chwili ustalania kwoty wyjściowej grzywny.

- 37 Jednakże zgodnie z orzecnictwem przy ocenie wagi naruszenia Komisja ma obowiązek uwzględnienia licznych elementów, których charakter i znaczenie różni się w zależności od rodzaju spornego naruszenia i szczególnych okoliczności danego naruszenia (wyrok Trybunału z dnia 7 czerwca 1983 r. w sprawach połączonych od 100/80 do 103/80 *Musique diffusion française i in. przeciwko Komisji*, Rec. str. 1825, pkt 120). Wśród elementów świadczących o wadze naruszenia może znajdować się w szczególności, zależnie od przypadku, rozmiar właściwego rynku produktowego.
- 38 W konsekwencji o ile rozmiar rynku i wartość produktu mogą stanowić elementy podlegające uwzględnieniu w celu ustalenia wagi naruszenia, ich znaczenie różni się w zależności od szczególnych okoliczności danego naruszenia.
- 39 W niniejszym przypadku z motywu 385 decyzji wynika, że chociaż Komisja uznała naruszenie za bardzo poważne w rozumieniu wytycznych, które w takich przypadkach przewidują, że Komisja może rozważyć zastosowanie kwoty wyjściowej w wysokości co najmniej 20 mln EUR, to w niniejszym przypadku przyjęła ona kwotę wyjściową tylko w wysokości 10 mln EUR dla przedsiębiorstw zaliczonych do pierwszej kategorii oraz w wysokości 5 mln EUR dla przedsiębiorstw zaliczonych do drugiej kategorii, co stanowi odpowiednio połowę i jedną czwartą kwoty, której zastosowanie może rozważyć ona na podstawie wytycznych za bardzo poważne naruszenia.
- 40 Takie określenie kwoty wyjściowej grzywny wskazuje, że zgodnie z motywem 377 decyzji, w którym Komisja sprecyzowała, że ograniczony rozmiar rynku produktowego „zostanie wzięty pod uwagę także w niniejszym przypadku przy ustalaniu kwot wyjściowych”, Komisja w wystarczającym stopniu uwzględniła rozmiar właściwego rynku produktowego.

- 41 W każdym razie Sąd ocenia, że z uwagi na charakter naruszenia popełnionego przez Akzo oraz przy uwzględnieniu rozmiaru właściwego rynku produktowego, że Komisja nie naruszyła zasady proporcjonalności, stosując w odniesieniu do spółki Akzo w celu obliczenia wysokości jej grzywny kwotę wyjściową w wysokości 5 mln EUR.
- 42 W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu zasady proporcjonalności należy oddalić.

W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia

- 43 Spółka Akzo uważa, że decyzja jest w niewystarczającym stopniu uzasadniona, ponieważ jej zdaniem istnieje sprzeczność między, z jednej strony, oświadczeniem Komisji, zgodnie z którym uwzględniła ona ograniczony rozmiar rynku glukonianu sodu (motywy 377 decyzji), a z drugiej strony, motywami dotyczącymi podziału zainteresowanych przedsiębiorstw (motywy 378–384 decyzji).
- 44 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.
- 45 Sąd przypomina, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, iż uzasadnienie wymagane w art. 253 WE musi przedstawiać jasno i jednoznacznie sposób rozumowania instytucji, która wydała zaskarżony akt, umożliwiając zainteresowanym zapoznanie się z podstawami przyjętego aktu, a właściwemu sądowi dokonanie kontroli (wyroki Trybunału z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. str. I-1719, pkt 63; z dnia 30 września 2003 r.

w sprawie C-301/96 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-9919, pkt 87; wyrok Sądu z dnia 20 listopada 2002 r. w sprawie T-251/00 Lagardère i Canal+ przeciwko Komisji, Rec. str. II-4825, pkt 155).

- 46 Sąd stwierdza, że w motywie 377 decyzji Komisja wskazała, iż w ramach ustalania kwot wyjściowych uwzględniła ograniczony rozmiar rynku glukonianu sodu. Następnie, w motywach 378–384 decyzji potraktowała członków kartelu w zróżnicowany sposób poprzez podzielenie ich na dwie kategorie ze względu na ich konkretne znaczenie na rynku oraz konieczność zapewnienia, by kwota grzywny ustalona była na wystarczająco odstrasżającym poziomie. Wreszcie, jak wskazano już w pkt 39 niniejszego wyroku, Komisja w motywie 385 decyzji, w ramach ustalania grzywny w zależności od wagi naruszenia, przyjęła kwotę wyjściową w wysokości 10 mln EUR w odniesieniu do przedsiębiorstw należących do pierwszej kategorii oraz w wysokości 5 mln EUR w odniesieniu do przedsiębiorstw należących do drugiej kategorii, co stanowi odpowiednio połowę i jedną czwartą kwoty, której nałożenie mogła ona rozważać na podstawie wytycznych w przypadku bardzo poważnych naruszeń.
- 47 Z łącznej lektury motywów 377 i 385 decyzji wynika więc, że Komisja wskazała w wystarczająco jasny sposób, iż uwzględniła ograniczony rozmiar rynku produktowego, ustalając kwoty wyjściowe grzywien w niższej wysokości niż mogła to zrobić na podstawie wytycznych w odniesieniu do bardzo poważnych naruszeń. Z twierdzeniem Komisji dotyczącym uwzględnienia rozmiaru rynku produktowego nie stoją w sprzeczności motywy 378–384 decyzji, w których Komisja wyjaśniła powody, z których jej zdaniem należało podzielić członków kartelu na dwie kategorie ze względu na ich konkretne znaczenie na rynku oraz konieczność zapewnienia, by kwota grzywny ustalona była na wystarczająco odstrasżającym poziomie. Ten etap ustalania grzywny dotyczy bowiem względnego stosunku między członkami kartelu, nie zaś bezwzględnej wartości rynku właściwego.
- 48 W konsekwencji, w przeciwieństwie do twierdzenia Akzo, nie występuje sprzeczność między, z jednej strony, motywem 377, i z drugiej strony, motywami 378–384 decyzji.

49 Zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia należy więc oddalić.

W przedmiocie podziału uczestników kartelu

50 Akzo wskazuje na naruszenie, po pierwsze, zasady proporcjonalności i po drugie, obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności

— Argumenty stron

51 Akzo uważa, że Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności poprzez dokonanie podziału uczestników kartelu na dwie kategorie według ich udziałów w rynku glukonianu sodu, nie uwzględniając w precyzyjny sposób ich rzeczywistych udziałów w rynku, lecz stosując zbyt upraszczające podejście polegające na podzieleniu tych przedsiębiorstw według tego, czy udział w rynku przewyższał 20%, czy też nie przekraczał 10% (motywy 379–382 decyzji).

52 Akzo podkreśla, że rzeczywisty stosunek światowych obrotów zainteresowanych przedsiębiorstw znacznie różni się od upraszczającego stosunku 1:2 zastosowanego przez Komisję. Skarżąca twierdzi, że rzeczywisty stosunek między przedsiębior-

stwami mającymi najmniejszy udział w rynku (po 9% w przypadku spółek ADM i Glucona) a tymi mającymi największy udział w rynku (36% w przypadku spółki Fujisawa) wynosi bowiem 1:4, nie zaś 1:2. W konsekwencji korzystając z metody obliczania obranej przez Komisję, lecz uwzględniając wspomniany rzeczywisty stosunek między tymi przedsiębiorstwami, Komisja powinna była ustalić kwotę podstawową grzywny nałożonej na Akzo i Avebe na 1,25 mln EUR, nie zaś na 2,5 mln EUR.

53 Akzo przyznaje, że między ostateczną kwotą grzywny i obrotami danego przedsiębiorstwa niekoniecznie musi występować matematyczny stosunek. Jednakże zdaniem skarżącej, z praktyki decyzyjnej Komisji wynika, że opiera się ona na obrotach uczestników kartelu na rynku właściwym.

54 Z orzecznictwa Trybunału i Sądu Akzo wyciąga wniosek, że Komisja ma obowiązek upewnienia się, że konkretne kwoty podstawowe grzywien odzwierciedlają względne znaczenie gospodarcze zainteresowanych przedsiębiorstw pod względem obrotu lub udziału w rynku. Akzo twierdzi, że nie było tak w niniejszym przypadku. Zdaniem skarżącej, w szczególnych okolicznościach niniejszego przypadku Komisja powinna była podzielić zainteresowane przedsiębiorstwa na trzy kategorie, bowiem można było wyodrębnić kategorię przedsiębiorstw znajdującą się ze względu na udział w rynku pomiędzy spółkami ADM i Glucona (po 9%) oraz spółką Fujisawa (36%), a mianowicie przedsiębiorstwa Roquette (21%) i Jungbunzlauer (25%). Taki podział lepiej odzwierciedlałby względne znaczenie zainteresowanych przedsiębiorstw i umożliwiłby Komisji osiągnięcie wyrażonego celu, polegającego na uwzględnieniu względnego znaczenia zainteresowanych przedsiębiorstw przy ustalaniu konkretnej kwoty podstawowej grzywny.

55 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.

— Ocena Sądu

- 56 Zgodnie z wytycznymi, w przypadku naruszeń, w których uczestniczy kilka przedsiębiorstw, Komisja może, jak w niniejszym przypadku, zastosować ważne kwoty wyjściowe w celu wzięcia pod uwagę znaczenia każdego z przedsiębiorstw poprzez podział członków kartelu na grupy „w szczególności tam, gdzie istnieje znaczna dysproporcja pomiędzy wielkością przedsiębiorstw popełniających naruszenie tego samego typu” (pkt 1 A akapit szósty wytycznych). W wytycznych uściśla się ponadto, że „zasada równej grzywny za takie samo postępowanie może, jeśli wymagają tego okoliczności, prowadzić do nakładania różnych grzywn na przedsiębiorstwa [bez potrzeby opierania tych różnic na rachunku arytmetycznym]” (pkt 1 A akapit siódmy wytycznych).
- 57 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu, w stadium ustalania wagi naruszenia Komisja nie ma obowiązku zapewnienia, w przypadku gdy grzywny są nakładane na kilka przedsiębiorstw uczestniczących w tym samym naruszeniu, aby ostateczne kwoty grzywn dla tych przedsiębiorstw wynikające z obliczeń odzwierciedlały wszelkie różnice w całkowitych obrotach zainteresowanych przedsiębiorstw, lecz może dokonać ich podziału na grupy (zob. podobnie wyroki Sądu z dnia 20 marca 2002 r. w sprawie T-23/99 LR AF 1998 przeciwko Komisji, Rec. str. II-1705, pkt 278; z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie T-213/00 CMA CGM i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-913, pkt 385 i 386; z dnia 30 września 2003 r. w sprawach połączonych T-191/98 i od T-212/98 do T-214/98 Atlantic Container Line i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3275, zwany dalej „wyrokiem w sprawie TACA”, pkt 1519 i 1520 i przywołane tam orzecznictwo).
- 58 Jednakże, jak Sąd również orzekł już wielokrotnie, jeśli dla potrzeb wymierzenia grzywn Komisja dzieli zainteresowane przedsiębiorstwa na grupy, określenie progów dla poszczególnych grup powinno być spójne i obiektywnie uzasadnione (zob. podobnie wymienione w pkt 57 powyżej wyroki w sprawie LR AF 1998

przeciwko Komisji, pkt 298; w sprawie CMA CGM i in. przeciwko Komisji, pkt 416; w sprawie TACA, pkt 1541 i przywołane tam orzecznictwo).

- 59 W niniejszym przypadku w celu określenia kategorii umożliwiających podzielenie zainteresowanych przedsiębiorstw na grupy Komisja postanowiła wziąć pod uwagę ich znaczenie na rynku właściwym, opierając się na jedynym kryterium, czyli kryterium udziałów w światowym rynku glukonianu sodu, obliczonych w zależności od obrotu osiągniętego przez nie na tym rynku w 1995 r.
- 60 Na tej podstawie Komisja wyodrębniła dwie kategorie przedsiębiorstw, czyli po pierwsze, kategorię stworzoną przez „trzech głównych producentów glukonianu sodu [których] udziały w światowym rynku [glukonianu sodu] przewyższały 20%”, a po drugie, kategorię stworzoną przez przedsiębiorstwa, „których udziały w światowym rynku glukonianu sodu były znacznie niższe (poniżej 10%)” (motyw 382 decyzji).
- 61 W ten sposób Komisja ustaliła kwotę wyjściową grzywny na 10 mln EUR dla spółek Fujisawa, Jungbunzlauer i Roquette, których udziały w rynku wynosiły odpowiednio około 36%, 25% i 21%, oraz na 5 mln EUR dla przedsiębiorstw należących do drugiej kategorii, czyli spółek Glucona i ADM, których udziały w rynku wynosiły około 9% w przypadku każdej z nich. Ponieważ spółka Glucona była współwłasnością Akzo i Avebe, Komisja przyjęła kwoty wyjściowe grzywien w wysokości 2,5 mln EUR dla każdej z tych spółek (motyw 385 decyzji).
- 62 W ten sposób, na podstawie obliczenia dotyczącego udziałów zainteresowanych przedsiębiorstw w rynku, Komisja obrała spójną metodę podziału członków kartelu na dwie grupy, która jest obiektywnie uzasadniona przez różnicę w wielkości przedsiębiorstw należących do tych dwóch kategorii.

- 63 W tej sytuacji, w przeciwieństwie do twierdzeń Akzo, Komisja nie miała obowiązku dalszego rozróżniania członków kartelu w zależności od ich udziałów w rynku. Bez znaczenia jest w szczególności kwestia, czy — jak utrzymuje Akzo — podzielenie członków kartelu na trzy kategorie lepiej odzwierciedlałoby względne znaczenie zainteresowanych przedsiębiorstw, ponieważ podejście przyjęte przez Komisję nie jest ani niespójne, ani pozbawione obiektywnego uzasadnienia. Tak samo na okoliczność, że w innych sprawach Komisja dokonała innego podziału członków kartelu, również nie można się skutecznie powołać w niniejszym przypadku, ponieważ nie udowadnia ona, że w niniejszym przypadku podejście obrane przez Komisję nie było spójne i obiektywnie uzasadnione.
- 64 W każdym razie nawet gdyby podzielenie członków kartelu na trzy kategorie było uzasadnione, Sąd w świetle rozważań przedstawionych w pkt 39 i nast. niniejszego wyroku stwierdza, że ustalenie dla spółki Glucona kwoty wyjściowej grzywny na 5 mln EUR nie jest nieproporcjonalne. W konsekwencji hipotetyczny nowy podział na grupy członków kartelu nie mógłby wpłynąć na sytuację Akzo.
- 65 Zarzut oparty na naruszeniu zasady proporcjonalności należy więc oddalić.

W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia

- 66 Akzo uważa, że decyzja jest w niewystarczającym stopniu uzasadniona, ponieważ Komisja nie przedstawiła żadnego powodu, dla którego ustaliła konkretną kwotę podstawową grzywny, która nie odzwierciedlała wyraźnie względnego znaczenia spółki Glucona pod względem jej obrotu lub jej udziału w rynku.

- 67 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.
- 68 Sąd przypomina, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem obowiązek uzasadnienia, określony w pkt 45 powyżej, jest spełniony również wtedy, gdy Komisja w swej decyzji wskaże te elementy oceny, które umożliwiły jej zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia (wyroki Trybunału z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie C-291/98 P Sarrió przeciwko Komisji, Rec. str. I-9991, pkt 73, 76 i 80; w sprawie C-279/98 P Cascades przeciwko Komisji, Rec. str. I-9693, pkt 39–47; wymieniony w pkt 57 powyżej wyrok w sprawie TACA, pkt 1521).
- 69 Jak wynika z pkt 15–20 niniejszego wyroku, Komisja wskazała w decyzji elementy oceny, które umożliwiły jej zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia.
- 70 Ponadto niezależnie od kwestii ewentualnego braku ścisłej współzależności między, z jednej strony, kwotą podstawową grzywny ustaloną przez Komisję dla spółki Glucona, a z drugiej strony, jej obrotem lub udziałem w rynku, w pkt 57 niniejszego wyroku stwierdzono już, że Komisja nie ma obowiązku zapewnienia, aby kwoty grzywnien dla tych przedsiębiorstw wynikające z obliczeń odzwierciedlały wszelkie różnice, jakie występują pomiędzy obrotami tych przedsiębiorstw. Komisja może dokonać ich podziału na grupy. W konsekwencji Komisja nie miała obowiązku przedstawienia szczególnego uzasadnienia, czy konkretna kwota podstawowa dokładnie odzwierciedlała, czy nie, względne znaczenie spółki Glucona pod względem jej obrotów lub udziału w rynku.
- 71 Ponadto w odniesieniu do zasady podziału członków kartelu na grupy należy stwierdzić, że podział ten opiera się na wytycznych, które przewidują możliwość stosowania kwot ważonych (zob. pkt 56 powyżej). Decyzja została więc wydana w dobrze znanym spółce Akzo kontekście.

- 72 W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia należy oddalić.

W przedmiocie uwzględnienia obrotów Akzo

- 73 Akzo podnosi zarzuty oparte na naruszeniu, po pierwsze, art. 81 WE i po drugie, obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie naruszenia art. 81 WE

— Argumenty stron

- 74 Akzo nie kwestionuje, że — jak stwierdziła Komisja w motywie 310 decyzji — ANC, spółka zależna, w której właścicielem 100% udziałów w kapitale była spółka Akzo i która w chwili zdarzeń leżących u podstaw niniejszego postępowania wspólnie ze spółką Avebe kontrolowała spółkę Glucona, ponosi część odpowiedzialności za popełnione naruszenia, które zostały przypisane tej ostatniej.

- 75 Jednakże Akzo zaznacza, że w motywach 296–310 decyzji Komisja błędnie uznała, że w odniesieniu do działalności spółki Glucona, ANC działała na podstawie wskazówek Akzo, tak że ta ostatnia spółka mogła być uznana za odpowiedzialną we własnym imieniu za naruszenia, których popełnienie zarzucane jest spółce Glucona.

- 76 Akzo zwraca uwagę na to, że w motywie 310 decyzji Komisja oparła swoje twierdzenie, zgodnie z którym spółkę Akzo można było uznać za odpowiedzialną za działania spółki Glucona, głównie na domniemaniu, że ponieważ spółka ANC była spółką zależną należącą w 100% do Akzo, co do zasady stosowała ona wskazówki swojej spółki dominującej oraz że w tym względzie Komisja oparła się na wyroku Trybunału z dnia 25 października 1983 r. w sprawie 107/82 AEG przeciwko Komisji, Rec. str. 3151. Spółka Akzo zaznacza następnie, że jedynie pomocniczo [„ponadto” (motyw 310 decyzji)] Komisja wzięła pod uwagę fakt, że przynajmniej dwóch przedstawicieli ANC w ramach spółki Glucona odgrywało aktywną rolę w kartelu, w szczególności poprzez branie udziału w wielostronnych spotkaniach, oraz że w tym samym czasie zajmowali oni stanowiska wiceprezesa oraz dyrektora generalnego spółki Akzo.
- 77 Akzo przyznaje, że w wyroku z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie C-286/98 P Stora Kopparbergs Bergslags przeciwko Komisji, Rec. str. I-9925, Trybunał w pkt 29 orzekł, że Komisja mogła rozsądnie założyć, że spółka w 100% zależna stosuje się do poleceń spółki dominującej oraz że w takim przypadku do zainteresowanego przedsiębiorstwa należy wykazanie, że założenie to jest błędne.
- 78 Jednakże spółka Akzo wyraża wątpliwości w kwestii, czy to domniemanie należy stosować nie tylko w przypadku istnienia bezpośredniego związku między spółką dominującą i zależną, lecz również w przypadku, gdy jak w niniejszej sprawie, związek ten jest znacznie dalszy. Skarżąca stwierdza bowiem, po pierwsze, że w niniejszym przypadku spółka ANC jest spółką zależną krajowej spółki holdingowej Akzo Nobel Nederland BV (zwanej dalej „ANN”), która z kolei jest holdingiem zależnym holdingu głównego. Po drugie, podkreśla ona, że zarówno Akzo, jak i ANN, były holdingami, które same nie wykonywały żadnej działalności gospodarczej i niczego nie produkowały ani nie prowadziły dystrybucji żadnego produktu. Po trzecie skarżąca przypomina, że jedynie za pośrednictwem innych spółek posiadała ona udział (pośredni) w wysokości 50% w spółce Glucona, nad którą nie sprawowała więc bezpośredniej kontroli.
- 79 W związku z tym spółka Akzo podkreśla przed Sądem pewną liczbę okoliczności faktycznych. Twierdzi ona, że w każdym wypadku na ich podstawie może ona obalić

wspomniane domniemanie i udowodnić, że mimo tego, iż ANC była spółką zależną należącą w 100% do Akzo, całkowicie niezgodne ze stanem faktycznym było założenie, że Akzo mogła określać strategiczne i handlowe zachowanie spółki Glucona lub choćby tylko wpływać na nie oraz że skądinąd nie miało to miejsca.

80 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.

— Ocena Sądu

81 Akzo nie kwestionuje tego, że naruszenie popełnione przez spółkę Glucona mogło zostać przypisane spółce ANC. W konsekwencji należy rozważyć jedynie kwestię, czy spółka Akzo mogła być uznana za odpowiedzialną za działania przypisywane spółce ANC, będącej spółką w 100% od niej zależną.

82 W tej kwestii należy przypomnieć, że chociaż spółka zależna ma osobowość prawną, nie wystarcza to, by wykluczyć możliwość przypisania jej zachowania spółce dominującej, w szczególności wówczas, gdy spółka zależna nie określa w sposób autonomiczny swojego zachowania na rynku, ale co do zasady stosuje wskazówki przekazywane jej przez spółkę dominującą (zob. wymieniony w pkt 77 powyżej wyrok w sprawie Stora Kopparbergs Bergslags przeciwko Komisji, pkt 26 i przywołane tam orzecznictwo).

83 Ponadto, jak przyznaje sama spółka Akzo, z orzecznictwa Trybunału i Sądu wynika, że Komisja w tym kontekście może przyjąć rozsądne założenie, że spółka w 100% zależna od spółki dominującej co do zasady stosuje wskazówki przekazywane jej przez nią oraz że konsekwencją tego założenia jest brak obowiązku zbadania przez Komisję, czy spółka dominująca rzeczywiście wykonała te uprawnienia. W takiej sytuacji, jeżeli Komisja w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów stwierdza, powołując się na to założenie, że zamierza przypisać odpowiedzialność za naruszenie

popelnione przez spółkę zależną, w której 100% udział posiada spółka dominująca, tej właśnie spółce, do zainteresowanych stron należy obalenie tego założenia w drodze przedstawienia Komisji w toku postępowania administracyjnego wystarczających środków dowodowych, jeżeli uznają one, że mimo tych udziałów spółka zależna określa w sposób autonomiczny swoje zachowanie na rynku (zob. podobnie: wyrok Sądu z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie T-354/94 Stora Kopparbergs Bergslags przeciwko Komisji, Rec. str. II-2111, pkt 80, w tym względzie potwierdzony w wymienionym w pkt 77 powyżej wyroku w sprawie Stora Kopparbergs Bergslags przeciwko Komisji, pkt 27–29; wymieniony w pkt 76 powyżej wyrok w sprawie AEG przeciwko Komisji, pkt 50; wyrok Sądu z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie T-65/89 BPB Industries i British Gypsum przeciwko Komisji, Rec. str. II-389, pkt 149).

84 W niniejszym przypadku bezsporne jest, że w okresie, którego dotyczy decyzja, ANC było spółką w 100% zależną od Akzo.

85 Ponadto w odniesieniu do przebiegu postępowania administracyjnego, należy zauważyć, że jak odnotowała Komisja w motywie 300 decyzji, dokonała ona w pkt 324–330 pisma w sprawie przedstawienia zarzutów analizy stosunków istniejących między spółką Glucona i jej spółkami dominującymi oraz oświadczyła swój zamiar pociągnięcia spółek ANC i Avebe do odpowiedzialności solidarnej za naruszenie. W odniesieniu do stosunków między ANC i Akzo Komisja uznała, że ponieważ ANC była spółką w 100% zależną od Akzo, pismo w sprawie przedstawienia zarzutów należało skierować do tej ostatniej spółki. Jak zaznaczyła Komisja w motywie 301 decyzji, spółka Akzo w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów wyraźnie potwierdziła, że naruszenie należało przypisać jej solidarnie ze spółką Avebe.

86 W tej sytuacji Akzo nie może zarzucać Komisji, że uznała ją ona za odpowiedzialną we własnym imieniu za naruszenia popelnione przez spółkę w 100% od niej zależną, czyli ANC, jako współwłaściciela spółki Glucona.

87 W tym kontekście Akzo niesłusznie utrzymuje, że celem pisma w sprawie przedstawienia zarzutów jest przede wszystkim ograniczenie zarzucanych przez Komisję naruszeń do okoliczności wyraźnie w nim wymienionych, tak by umożliwić zainteresowanemu przedsiębiorstwu obronę poprzez podniesienie w toku postępowania administracyjnego argumentów w przedmiocie wszystkich tych okoliczności, a Komisji uwzględnienie tych argumentów w decyzji, lecz że pismo w sprawie przedstawienia zarzutów nie dotyczy kwestii wskazania przedsiębiorstwa (lub przedsiębiorstw), któremu (lub którym) to naruszenie należy przypisać. Pismo w sprawie przedstawienia zarzutów skierowane przez Komisję do przedsiębiorstwa, na które zamierza ona nałożyć karę za naruszenie reguł konkurencji, musi bowiem zawierać opis istotnych okoliczności przemawiających przeciw temu przedsiębiorstwu, jak zarzucane mu fakty, ich kwalifikację prawną, dowody, na których opiera się Komisja, tak by przedsiębiorstwo to mogło skutecznie przywołać swoje argumenty w ramach postępowania administracyjnego wszczętego przeciwko niemu (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 15 lipca 1970 r. w sprawie 41/69 ACF Chemiefarma przeciwko Komisji, Rec. str. 661, pkt 26; z dnia 3 lipca 1991 r. w sprawie C-62/86 AKZO przeciwko Komisji, Rec. str. I-3359, pkt 29; z dnia 31 marca 1993 r. w sprawach połączonych C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 i od C-125/85 do C-129/85 Ahlström Osakeyhtiö i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1307, pkt 135). Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, z uwagi na jego znaczenie, musi jednoznacznie precyzować osobę prawną, na którą będzie można nałożyć grzywny oraz być do niej skierowane (zob. wyroki Trybunału: z dnia 16 marca 2000 r. w sprawach połączonych C-395/96 P i C-396/96 P Compagnie maritime belge transports i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1365, pkt 143 i 146; z dnia 2 października 2003 r. w sprawie C-176/99 P ARBED przeciwko Komisji, Rec. str. I-10687, pkt 21).

88 Znając informacje zawarte w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, spółka Akzo nie mogła być więc nieświadoma, że będzie adresatem ostatecznej decyzji Komisji. W takiej sytuacji powinna była ona podjąć działanie w toku postępowania administracyjnego, pod rygorem późniejszej niemożności uczynienia tego, i wykazać, że mimo okoliczności stwierdzonych przez Komisję, nie można jej było przypisać naruszenia popełnionego przez spółkę Glucona.

89 W konsekwencji, przy poszanowaniu zasad i przepisów regulujących postępowanie administracyjne, a w szczególności wymogu skuteczności pisma w sprawie

przedstawienia zarzutów, nie jest konieczne badanie zasadności różnych okoliczności faktycznych podniesionych po raz pierwszy przed Sądem, za pomocą których Akzo zmierza do wykazania, że mimo tego, iż spółka ANC była spółką w 100% zależną od Akzo, ta ostatnia nie mogła określać strategicznego i handlowego zachowania spółki Glucona lub choćby wpływać na nie.

- ⁹⁰ W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu art. 81 WE należy oddalić.

W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia

- ⁹¹ Akzo uważa, że decyzja jest w niewystarczającym stopniu uzasadniona, ponieważ Komisja ograniczyła się do stanowczego i niejasnego stwierdzenia, zgodnie z którym ANC była spółką w 100% zależną od Akzo, a więc należało założyć, iż ANC co do zasady stosowała wskazówki przekazywane jej przez spółkę dominującą.
- ⁹² Komisja uważa natomiast, że w tej kwestii w wystarczającym stopniu uzasadniła decyzję.
- ⁹³ Sąd przypomina, że jeżeli, jak w niniejszym przypadku, decyzja dotycząca zastosowania art. 81 WE dotyczy wielu adresatów i stwarza problem przypisania naruszenia, musi ona zawierać wystarczające uzasadnienie względem każdego z adresatów, w szczególności względem tych spośród nich, którzy zgodnie z tą decyzją ponoszą odpowiedzialność za to naruszenie (wyrok Sądu z dnia 28 kwietnia 1994 r. w sprawie T-38/92 AWS Benelux przeciwko Komisji, Rec. str. II-211, pkt 26).

- 94 W niniejszym przypadku w motywach 278–284 decyzji Komisja zwięźle przedstawiła, powołując się na orzecznictwo Trybunału i Sądu, zasady, jakie zamierzała zastosować w celu określenia adresatów decyzji. W odniesieniu w szczególności do kwestii przypisania Akzo zachowania spółki ANC, która — jak Komisja wskazała w motywie 310 decyzji — była „spółką zależną, w której 100% udziałów należało do grupy Akzo Nobel NV”, Komisja przypomniała w motywach 280, 281 i 310 decyzji orzecznictwo wskazane w pkt 83 powyżej i wyprowadziła z niego w motywie 310 decyzji założenie, iż ANC co do zasady stosowała wskazówki przekazywane jej przez spółkę dominującą. Ponadto w motywach 300 i 301 decyzji Komisja przypomniała, że w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów wyraziła swój zamiar uznania spółek Akzo i Avebe za solidarnie odpowiedzialne za naruszenie w całym czasie jego trwania oraz że Akzo nie kwestionowało tego punktu widzenia.
- 95 Wynika z tego, że Komisja wcale nie ograniczyła się, jak twierdzi Akzo, do stanowczego i niejasnego stwierdzenia, lecz przedstawiła precyzyjne pod względem prawnym i faktycznym uzasadnienie powodów, dla których zdecydowała się na przypisanie Akzo zachowania ANC.
- 96 Z utrwalonego orzecznictwa wynika ponadto, że kwestia oceny, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 253 WE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności, w jakich ten akt został wydany (zob. w szczególności wymieniony w pkt 45 powyżej wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 63; wymieniony w pkt 45 powyżej wyrok w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, pkt 87). Motywy decyzji mające związek z przypisaniem Akzo zachowania ANC są również wyjaśnione w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, które jest częścią kontekstu, w jakim została wydana decyzja i z którego skarżąca powinna była czerpać informacje dotyczące zamiaru przypisania jej przez Komisji zachowania ANC. Ponadto biorąc pod uwagę, że w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów spółka Akzo sama wyraźnie stwierdziła w tym względzie, że naruszenie należało przypisać jej solidarnie ze spółką Avebe (zob. pkt 85 powyżej), Komisja mogła słusznie przypuszczać, że spółka Akzo była wystarczająco poinformowana o kontekście decyzji w tej konkretnej kwestii.

- 97 W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia należy oddalić.

W przedmiocie zastosowania współczynnika mnożenia w wysokości 2,5

- 98 Akzo podnosi zarzuty oparte na naruszeniu, po pierwsze, art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17, a po drugie, obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie naruszenia art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17

— Argumenty stron

- 99 Akzo podnosi po pierwsze, że poprzez zastosowanie do kwoty wyjściowej grzywny współczynnika mnożenia w wysokości 2,5 w celu uwzględnienia wielkości i całkowitych zasobów tej spółki, Komisja naruszyła art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17, jako że ustaliła grzywny nie, jak przewiduje ten przepis, w zależności od wagi i okresu trwania naruszenia, lecz w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa, które popełniło to naruszenie.

- 100 Akzo utrzymuje, że chociaż Trybunał i Sąd orzekły, że w celu oceny wagi naruszenia Komisja ma obowiązek uwzględnić liczne elementy, wśród których znajduje się konieczność odstrasżającego skutku grzywny, to jednak rozumowanie to odnosi się bezpośrednio do kryterium wagi naruszenia, nie zaś do rodzaju danego

przedsiębiorstwa. Skarżąca podkreśla, że to ostatnie kryterium nie znajduje oparcia w art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz że poprzez wyznaczenie górnej granicy ostatecznej kwoty grzywny w wysokości 10% obrotu, Rada uwzględniła już różny wpływ grzywien na przedsiębiorstwa w zależności od ich wielkości.

- 101 Powołując się na wymieniony w pkt 57 powyżej wyrok w sprawie LR AF 1998 przeciwko Komisji (pkt 280), spółka Akzo stwierdza również, że ustalając współczynnik mnożenia na podstawie jednego tylko elementu, a mianowicie obrotu grupy Akzo Nobel, Komisja przypisała temu elementowi nieproporcjonalne znaczenie w porównaniu ze znaczeniem przypisanym innym elementom, na podstawie których oceniła ona wagę naruszenia.
- 102 Akzo uważa oprócz tego, że o ile trzy ostatnie akapity pkt A wytycznych, zatytułowanego „Waga naruszenia”, należy interpretować w ten sposób, że umożliwiają one Komisji zastosowanie współczynnika mnożenia takiego jak przyjęty w niniejszym przypadku, to wspomniane przepisy wytycznych same naruszają art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17, a więc nie mogą być mu przeciwstawione.
- 103 Akzo stwierdza po drugie, że Komisja naruszyła art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17, ponieważ zastosowała ona współczynnik mnożenia w wysokości 2,5 do kwoty wyjściowej grzywny nałożonej na to przedsiębiorstwo, a współczynnik ten został oparty na wielkości całej grupy Akzo Nobel.
- 104 Akzo zauważa, że na podstawie art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 Komisja ma obowiązek ustalenia grzywny w zależności od wagi naruszenia i okresu jego trwania, nie zaś w zależności od oddziaływania gospodarczego tych naruszeń.

- 105 Akzo przyznaje, że w wymienionym w pkt 37 powyżej wyroku w sprawie *Musique diffusion française i in.* przeciwko Komisji Trybunał orzekł, że całkowity obrót zainteresowanych przedsiębiorstw stanowi wskazówkę, aczkolwiek przybliżoną i niedoskonałą, wielkości tych przedsiębiorstw i ich siły gospodarczej.
- 106 Jednakże, po pierwsze, zastosowanie pojęcia „przedsiębiorstwa” wykorzystanego przez Trybunał w tym wyroku nie jest, zdaniem skarżącej, oczywiste w niniejszym przypadku.
- 107 Po drugie, Akzo podkreśla, że w wymienionym w pkt 37 powyżej wyroku w sprawie *Musique diffusion française i in.* przeciwko Komisji Trybunał wskazał, że należało uwzględnić również część obrotu pochodzącą z towarów będących przedmiotem naruszenia, która może zatem stanowić wskazówkę co do rozmiaru tego naruszenia. Akzo dodaje, że w decyzji Komisja nie oceniła należycie faktu, że kryterium to miało bardziej bezpośredni charakter niż kryterium wymienione w pkt 104 powyżej, ponieważ miało ono bezpośredni związek z kryteriami wyrażonymi w art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17. Zdaniem skarżącej względy te są jeszcze bardziej istotne, gdy — jak w niniejszym przypadku — część obrotu uzyskana z towarów będących przedmiotem naruszenia w stosunku do całkowitego obrotu przedsiębiorstwa wynosi 0,05%.
- 108 W odniesieniu do wyroku Sądu z dnia 20 marca 2002 r. w sprawie T-31/99 *ABB Asea Brown Boveri przeciwko Komisji*, Rec. str. II-1881, Akzo podkreśla, że zastosowany tam współczynnik mnożenia nie był ustalony w oparciu o całkowity obrót grupy. Akzo twierdzi, że z pkt 164 i 165 tego wyroku wynika natomiast, że współczynnik mnożenia musi zostać oparty na wielkości przedsiębiorstwa dopuszczającego się rzekomego naruszenia stwierdzonego przez Komisję. Skarżąca wskazuje ponadto na fakt, że w tej sprawie Sąd uznał w odpowiedzi na argument ABB, według którego Komisja mogła ustalić grzywnę (i zastosować współczynnik mnożenia) wyłącznie na podstawie obrotu osiągniętego przez wydział ogrzewania miasta wchodzący w skład grupy, że wydawało się, iż Komisja prawidłowo obliczyła wysokość grzywny, opierając się przy wyborze współczynnika mnożenia na wielkości

całej grupy ABB, nie zaś jedynie na wielkości „przedsiębiorstwa”, które mógł stanowić wydział ogrzewania miasta wchodzący w skład grupy ABB, z powodu tego, że Komisja na podstawie licznych elementów słusznie uznała, że naruszenie należało przypisać grupie ABB (pkt 163 wyroku).

109 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.

— Ocena Sądu

110 W pierwszej kolejności, w związku z twierdzeniem Akzo, że Komisja ustaliła grzywnę w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa popełniającego naruszenie, należy stwierdzić, że w motywach 334–371 decyzji Komisja, w pierwszym etapie swojej analizy, uznała naruszenie popełnione przez zainteresowane przedsiębiorstwa za bardzo poważne, a to ze względu na jego charakter, rzeczywisty wpływ na rynek glukonianu sodu w EOG oraz rozmiar właściwego rynku geograficznego; za naruszenie, które miało wpływ na cały EOG.

111 Następnie Komisja potraktowała zainteresowane przedsiębiorstwa w różnicowany sposób, aby wziąć pod uwagę konkretny wpływ ich zachowania na konkurencję, i w tym względzie oparła się na obrocie osiągniętym przez zainteresowane przedsiębiorstwa przy sprzedaży glukonianu sodu na poziomie światowym w trakcie ostatniego roku trwania naruszenia, czyli w roku 1995 (zob. w szczególności motyw 381 decyzji). Na tym etapie ustalania kwoty grzywny w zależności od wagi naruszenia Komisja nie wzięła więc pod uwagę, w przeciwieństwie do twierdzeń Akzo, rodzaju przedsiębiorstwa popełniającego naruszenie, lecz znaczenie wspomnianych przedsiębiorstw na danym rynku.

- 112 Dopiero na ostatnim etapie ustalania grzywny w zależności od wagi naruszenia, zgodnie z możliwością zróżnicowania przewidzianą w wytycznych, Komisja wzięła pod uwagę określoną systematykę tychże przedsiębiorstw. Systematyka ta wpływa bezpośrednio z uwzględnienia wielkości i zasobów zainteresowanych przedsiębiorstw, stanowiących kryteria, które należy wziąć pod uwagę w celu zapewnienia odstrasżającego skutku kar. Komisja uwzględniła bowiem w tym stadium wielkość i całkowite zasoby grup przedsiębiorstw, do których należeli członkowie kartelu, poprzez zastosowanie do kwoty wyjściowej ustalonej dla niektórych z nich, w tym Akzo, współczynnika mnożenia w wysokości 2,5 (motyw 388 decyzji).
- 113 W ten sposób Komisja, w przeciwieństwie do twierdzenia Akzo, nie ustaliła grzywny w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa popełniającego naruszenie, lecz w zależności od wagi i okresu trwania naruszenia, chociaż w ramach oceny wagi naruszenia wzięła pod uwagę wielkość i całkowite zasoby zainteresowanych przedsiębiorstw w celu zapewnienia odstrasżającego skutku grzywien, które należało nałożyć. Argumentacja Akzo jest zatem niezgodna ze stanem faktycznym.
- 114 W drugiej kolejności, w związku z zarzucanym Komisji przez Akzo naruszeniem przepisów prawa poprzez uwzględnienie wielkości i całkowitych zasobów zainteresowanych przedsiębiorstw, należy odnotować, że spółka Akzo sama przyznała, że w celu oceny wagi naruszenia Komisja ma obowiązek uwzględnić liczne elementy, wśród których znajduje się konieczność zapewnienia odstrasżającego skutku grzywny. W celu jego osiągnięcia Komisja jest w pełni uprawniona do określania kwoty grzywny w zależności od specyficznych cech przedsiębiorstwa odpowiedzialnego za naruszenie.
- 115 Ustalając kwotę wyjściową grzywny na wyższym poziomie dla przedsiębiorstw mających względnie większy udział w rynku niż inne przedsiębiorstwa na rynku właściwym, Komisja uwzględniła szczególną odpowiedzialność przedsiębiorstwa względem wymogu utrzymania wolnej konkurencji i uznała, że chodziło tu

o element podmiotowy, pozwalający na określenie wagi stanowiącego naruszenie zachowania zainteresowanych przedsiębiorstw. Element ten odzwierciedla bowiem wyższy stopień odpowiedzialności ciężącej w przypadku zawiązania kartelu na przedsiębiorstwach mających względnie większy udział w rynku niż pozostałe przedsiębiorstwa na rynku właściwym za szkody wyrządzone konkurencji.

116 W tym kontekście Komisja mogła zresztą rozsądnie uwzględnić istnienie w ramach bardzo dużych przedsiębiorstw jak Akzo wiedzy i infrastruktury prawno-ekonomicznej, które pozwalają im lepiej ocenić, w jakim zakresie ich zachowanie stanowi naruszenie, oraz ocenić konsekwencje, jakie się z tym wiążą z punktu widzenia prawa konkurencji.

117 W odniesieniu zatem do zastosowania współczynnika mnożenia w zależności od wielkości i całkowitych zasobów zainteresowanych przedsiębiorstw należy podkreślić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Komisja przy ustalaniu grzywny przedsiębiorstwa może uwzględnić w szczególności wielkość i siłę gospodarczą tego przedsiębiorstwa (wymieniony w pkt 37 powyżej wyrok w sprawie *Musique diffusion française i in. przeciwko Komisji*, pkt 120; wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie T-48/98 *Acerinox przeciwko Komisji*, Rec. str. II-3859, pkt 89 i 90). Ponadto w odniesieniu do pomiaru zdolności finansowych członków kartelu orzecznictwo uznało wagę całkowitych obrotów (wymieniony w pkt 68 powyżej wyrok w sprawie *Sarrió przeciwko Komisji*, pkt 85 i 86). W konsekwencji w niniejszym przypadku Komisja słusznie zastosowała współczynnik mnożenia w wysokości 2,5, oceniając skutek odstrasający grzywny przy uwzględnieniu wielkości i siły gospodarczej zainteresowanego przedsiębiorstwa.

118 Komisja słusznie zatem oparła się na całkowitym obrocie Akzo w celu ustalenia grzywny na wystarczająco odstrasającym poziomie oraz uwzględnienia znaczenia infrastruktury w postaci doradztwa prawno-ekonomicznego, jakim dysponują grupy przedsiębiorstw takiej wielkości. Argumentacja Akzo jest zatem niezgodna również ze stanem prawnym.

- 119 W trzeciej kolejności, w związku z tym że Akzo podnosi niezgodność wytycznych z prawem, ponieważ umożliwiają one Komisji zastosowanie takiego współczynnika mnożenia jak ten przyjęty w niniejszym przypadku, należy przypomnieć, że Sąd orzekł już, że zgodnie z metodą przedstawioną w wytycznych ustalanie kwoty grzywien jest dokonywane w zależności od dwóch kryteriów wymienionych w art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17, czyli wagi naruszenia i okresu jego trwania, przy poszanowaniu ustanowionej w tym samym przepisie górnej granicy w stosunku do obrotu każdego przedsiębiorstwa, oraz że w konsekwencji wytyczne nie wychodzą poza ramy prawne kar stworzone w tym przepisie zgodnie z wykładnią zawartą w orzecznictwie Sądu (wymieniony w pkt 57 powyżej wyrok w sprawie LR AF 1998 przeciwko Komisji, pkt 219–232; wyrok Sądu z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie T-224/00 Archer Daniels Midland i Archer Daniels Midland Ingredients przeciwko Komisji, Rec. str. II-2597, pkt 39–52; wymieniony w pkt 57 powyżej wyrok w sprawie TACA, pkt 1527). Spółka Akzo nie przedstawiła żadnego nowego elementu w stosunku do argumentów oddalonych we wskazanym orzecznictwie (zob. wyżej wymienione punkty w tych wyrokach).
- 120 W czwartej kolejności, w związku z tym że Akzo uważa, iż w żadnym wypadku w celu zastosowania takiego współczynnika podwyżki jak ten przyjęty w niniejszym przypadku Komisja nie mogła uwzględnić wielkości i całkowitych zasobów grupy Akzo Nobel NV, do której należało ANC, czyli przedsiębiorstwo popełniające naruszenie, lecz co najwyżej wielkość obrotu osiągniętego poprzez sprzedaż produktu będącego przedmiotem naruszenia, Akzo nienależycie ocenia fakt, że Komisja zastosowała ten współczynnik w celu zapewnienia odstrasżającego charakteru grzywien. Stwierdzając, że w niniejszym przypadku cel odstrasżania grzywien może zostać osiągnięty jedynie w oparciu o wielkość zasobów całej grupy przedsiębiorstw, Komisja nie popełniła błędu w ocenie, który pociągałby za sobą naruszenie art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17.
- 121 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, zarzut oparty na naruszeniu art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia

- 122 Akzo zarzuca Komisji niewskazanie powodów, z jakich zastosowała do kwoty podstawowej nałożonej na nią grzywny współczynnik mnożenia w wysokości 2,5, powodów identyczności tego współczynnika ze współczynnikiem zastosowanym względem spółki ADM oraz powodów oparcia się na jej całkowitym obrocie, nie zaś na 50% rocznego obrotu spółki Glucona. W tym kontekście Akzo zauważa, że w wymienionym w pkt 108 powyżej wyroku w sprawie ABB Asea Brown Boveri przeciwko Komisji Komisja zastosowała taki sam współczynnik mnożenia jak przyjęty w niniejszej sprawie, lecz w tamtej sprawie przedstawiła szczegółowe w tym względzie uzasadnienie.
- 123 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu.
- 124 Sąd zauważa, wskazując na orzecznictwo przywołane w pkt 68 powyżej, że w motywach 389–392 decyzji Komisja wyjaśniła, na podstawie jakich elementów oceny oceniła wagę i okres trwania naruszenia, oraz dodaje, że wyjaśnienia te umożliwiły Akzo podniesienie licznych zarzutów opartych na materialnej niezgodności z prawem tych elementów, a sądowi wspólnotowemu dokonanie kontroli.
- 125 W odniesieniu do wysokości współczynnika podwyżki zastosowanego wobec Akzo Komisja mogła ograniczyć się do wskazania wielkości tego przedsiębiorstwa, wynikającej w sposób przybliżony z całkowitego obrotu osiągniętego przez spółkę, oraz do podkreślenia konieczności zapewnienia charakteru odstrasżającego grzywny. W ramach obowiązku uzasadnienia do Komisji nie należy jednak wskazanie w decyzji danych liczbowych związanych z metodą obliczania leżącą u podstaw jej wyboru (zob. podobnie wymieniony w pkt 68 powyżej wyrok w sprawie Sarrió przeciwko Komisji, pkt 80).

- 126 Podobnie Akzo niesłusznie zarzuca Komisji, że nie wskazała ona powodów, dla których współczynnik podwyżki zastosowany do kwoty wyjściowej nałożonej na nią grzywny był identyczny z tym przyjętym względem spółki ADM. Komisja nie była bowiem zobowiązana do sprecyzowania wysokości tego współczynnika poprzez dokładne odzwierciedlenie stosunków istniejących między różnymi grupami przedsiębiorstw, do których należeli członkowie kartelu. Celem zastosowania tego współczynnika było raczej, jak wynika z motywów 386–388 decyzji, ustalenie grzywny na wystarczająco odstraszającym poziomie oraz uwzględnienie infrastruktury w postaci doradztwa prawno-ekonomicznego, jakim dysponują grupy przedsiębiorstw takiej wielkości. Przedstawiając to rozumowanie, Komisja w wystarczający sposób wskazała, że zamierzała ocenić skutek odstraszający kwoty grzywny właśnie na podstawie wielkości i zasobów grup przedsiębiorstw, nie zaś przedsiębiorstw należących do tych grup.
- 127 Należy stwierdzić ponadto, że stosowanie współczynnika mnożenia stanowi wyraz zróżnicowanego traktowania przewidzianego w wytycznych. Decyzja została więc wydana w kontekście dobrze znanym spółce Akzo.
- 128 W konsekwencji, bez konieczności zbadania, czy — jak utrzymuje Akzo — w innych sprawach Komisja przedstawiła bardziej szczegółowe uzasadnienie w odniesieniu do wyboru zastosowanego współczynnika mnożenia, należy stwierdzić, że w niniejszym przypadku uzasadnienie przedstawione przez Komisję było wystarczające.
- 129 W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia należy oddalić.
- 130 W związku z tym że żaden z zarzutów nielegalności podniesionych przeciwko decyzji nie został uwzględniony, nie należy na podstawie nieograniczonego prawa orzekania obniżyć kwoty grzywny nałożonej na skarżącą w decyzji, a skargę należy w całości oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 131 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem pozwanej należy obciążyć ją kosztami postępowania.
- 132 W związku z tym że skarga została oddalona w całości (zob. pkt 130 powyżej), przedstawione przez Akzo żądanie, by Sąd zobowiązał Komisję do zapłaty odsetek i kosztów gwarancji bankowej (zob. pkt 27 powyżej) należy oddalić jako nieistotne dla sprawy.
- 133 W każdym wypadku należy przypomnieć, że koszty poniesione przez przedsiębiorstwo w związku z ustanowieniem i utrzymywaniem gwarancji bankowej w celu uniknięcia przymusowej egzekucji względem niego decyzji Komisji nie stanowią w rozumieniu art. 91 lit. b) regulaminu wydatków poczynionych w związku z postępowaniem. Podobnie podlega oddaleniu wniosek przedsiębiorstwa o zobowiązanie Komisji do zwrotu kosztów, jakie musiało ono ponieść w toku postępowania administracyjnego w dziedzinie konkurencji. O ile bowiem na podstawie art. 91 regulaminu „do kosztów podlegających zwrotowi zalicza się [...] niezbędne wydatki poczynione przez strony w związku z postępowaniem”, przepis ten przez „postępowanie” rozumie tylko postępowanie przed Sądem, z wyłączeniem postępowania poprzedzającego wniesienie skargi (wyrok Sądu z dnia 15 marca 2000 r. w sprawach połączonych T-25/95, T-26/95, T-30/95 — T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 i T-104/95 Cimenteries CBR i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-491, pkt 5133 i 5134 i przywołane tam orzecznictwo).

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.

- 2) Akzo Nobel NV zostaje obciążona kosztami.

Azizi

Jaeger

Dehousse

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 27 września 2006 r.

Sekretarz

E. Coulon

Prezes

J. Azizi

Spis treści

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu	II - 3396
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 3403
Co do prawa	II - 3405
W przedmiocie ustalenia kwoty wyjściowej w celu obliczenia grzywien nałożonych na wszystkie strony kartelu	II - 3405
W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności	II - 3405
W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia	II - 3408
W przedmiocie podziału uczestników kartelu	II - 3410
W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności	II - 3410
— Argumenty stron	II - 3410
— Ocena Sądu	II - 3412
W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia	II - 3414
W przedmiocie uwzględnienia obrotów Akzo	II - 3416
W przedmiocie naruszenia art. 81 WE	II - 3416
— Argumenty stron	II - 3416
— Ocena Sądu	II - 3418
W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia	II - 3421
W przedmiocie zastosowania współczynnika mnożenia w wysokości 2,5	II - 3423
W przedmiocie naruszenia art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17	II - 3423
— Argumenty stron	II - 3423
— Ocena Sądu	II - 3426
W przedmiocie naruszenia obowiązku uzasadnienia	II - 3430
W przedmiocie kosztów	II - 3432